

Korn

Joakim Karlsson, Hushållningssällskapet Södermanland

Sebastian är den högst avkastande marknadssorten i obehandlat led och i behandlade led avkastar Simba högst av marknadssorterna i 2005 års mellansvenska försök. Sebastian och Justina är de högsta avkastande marknadssorter i flerårsmedel för det mellansvenska försöksområdet. Gustav, Tipple och Scandium är nyare sorter som visat hög avkastningspotential. De nya sorterna blir oftast kortare och mognar senare. Årets försök har legat på ”normal” skördenivå.

Under 2005 genomfördes sammanlagt 16 sortförsök med medeltidiga och sena sorter inom det mellansvenska försökssamarbetet. Sammanlagt prövades 31 kornsorter, varav 12 nya, i försöksserien som heter L7-401. Avkastningen 2005 var i nivå med flerårsmedel i alla tre områdena. 2/3-delar av försöken avkastade mer än 6000 kg/ha och i dessa blev det mer eller mindre liggsäd. Svampbehandlingarna gav högst merskörd i område D, där kom det lagom med regn och värme som medförde täta och kraftiga bestånd.

I slutet av april, mellan 21 – 28 april, såddes alla försök i det mellansvenska försöksområdet. I de västra delarna kom stora regnmängder i maj/juni, där led kornet av syrebrist, medan östra området fick normala eller mer än normalt. Från början av juli och drygt två veckor fram var det varmt och torrt varpå kornet brådmognade på lätta jordar och begynnande svampangreppen avstannade. Under slutet av juli och börja av augusti kom det mera regn som gjorde att kornets stråstyrka sattes på prov. Skörden av kornförsöken påbörjades i mitten av augusti och avslutades en bit in i september under bra

förhållanden. I stort sett samtliga försök är insektsbehandlade i DC 37-39 med någon form av pyretroid.

Svampbehandlingen gav liten merskörd i område E och F. I område D blev merskörderna högre av svampbehandlingen. Merskörderna av svampbehandling av kornsorterna gav i område D i storleksordningen 760 kg, i område E i ca 340 kg och i område F ca 300 kg. På de flesta försöksplatserna utfördes svampbehandlingen med 0,3 l Comet och 0,6 l Proline. Proteinhalterna 2005 blev något lägre än flerårsmedeltalet för maltsorterna. I tabell 1 redovisas alla sorter som varit med i försöksserien 2005. Sorterna är ordnade efter medelvärdet av svampbehandlade och ej svampbehandlade led. Sorternas avkastning är redovisade som relativt tal av mätarens avkastning i respektive kolumn. Tabellen bör därför inte läsas radvis utan sorterna ska i första hand jämföras med mätaren. Sorter markerade med * har varit med i så få försök att det är mycket osäkert att jämföra dem med övriga sorter.

Under 2005 avkastade, av marknadssorterna, Simba bäst i medeltal. Av de nya sorterna ser Gustav, Tipple och Scandium lovande ut.

I figur 1 visas marknadssorter, mätarsorter och sorter som troligen kommer inom några år. Avkastningen i ej svampbehandlade led redovisas i färg och merskörderna för svampbehandling i vitt. Diagrammet visar att Sebastian avkastade högst bland marknadssorterna 2005 i obehandlade led och i behandlade led avkastar Simba mest. Simba och Pasadena gav den högsta merskörderna av svampbehandling medan Annabell och Sebastian ger lägst merskörd.

Resultaten från de enskilda åren i tabell 2 är hämtade från försöksserierna R7-410 och L7-401, flerårsmedeltalen är hämtade från fältforskningsenheten på SLU.

Område D. De nyare sorterna Simba och Sebastian har högst avkastning för flerårsmedel, se tabell 2. Under 2005 avkastade Sebastian högst av malkornsorterna som finns på marknaden idag. Astoria och Barke har lägst skördevariation mellan åren. Av medeltidigt foderkorn har Otira högst avkastning och av medelsent foderkorn har Simba högst avkastning. Av de nyare sorterna utmärker sig Gustav med hög avkastningspotential. Mätaren avkastade 2005 i paritet med flerårsmedeltalet.

Område E. Av marknadssorterna toppar foderkornssorten Justina avkastningen för flerårsmedel, tätt följt av malkornet Astoria, se tabell 2. Under 2005 avkastade Justina högst av foderkornsorterna och av malkornsorterna gav Bolina högst avkastning av marknadssorterna. Av de nyare sorterna utmärker sig Gustav och Scandium med hög avkastningspotential. Mätaren avkastade 2005 ca 250 kg över flerårsmedeltalet.

Område F. Malkornet Sebastian och foderkornsorterna Orthegea och Justina ligger i topp i flerårsmedlet av marknadssorterna, se tabell 2. I 2005 års försök avkastade marknadssorterna Sebastian och Simba högst, tätt följt av Bolina och Astoria. OBS! Simba är endast prövad i D o T län i F-området under 2005. Av de nyare sorterna utmärker sig Tipple, Gustav och Scandium med hög avkastningspotential. Mätaren avkastade 2005 ca 100 kg över flerårsmedeltalet.

Sortegenskaper

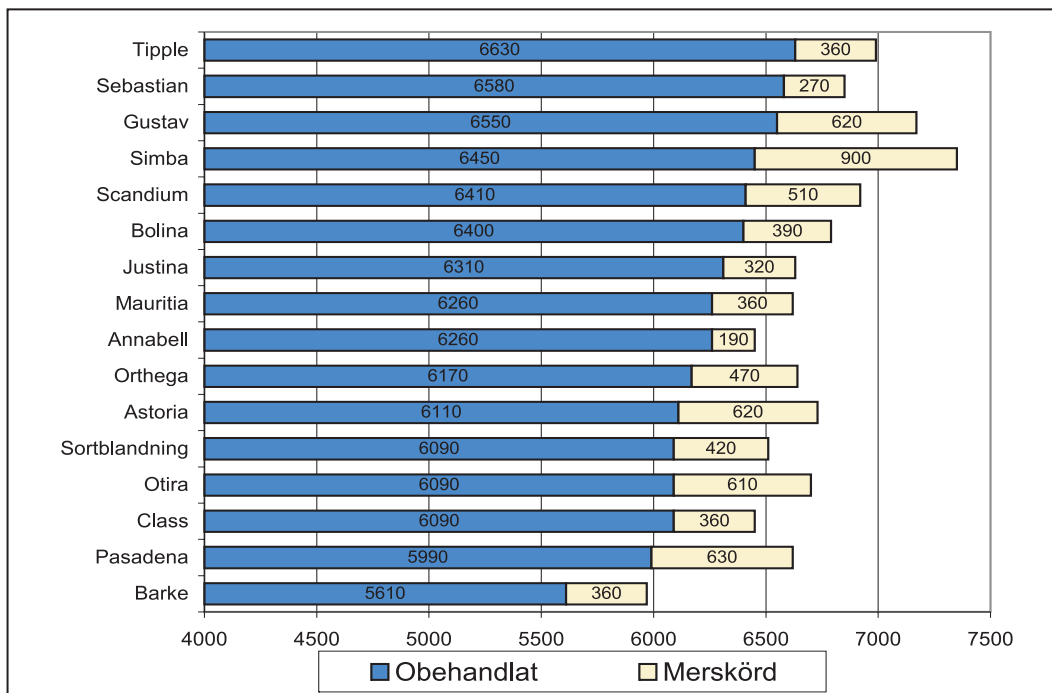
SORTBLANDNINGEN (mätaren) är en blandning med lika delar Annabell, Barke, Orthegea och Otira. Tanken med sortblandningen var att skapa en odlings säker mätare.

Tabell 1. Korn. Avkastning 2005, omr D-F, obehandlat, svampbehandlat och medeltal för obeh. och svampbeh.

Sort	Skörd	Skörd	Skörd
Relativ-tal	Obeh	Beh	Medeltal
Sortblandning kg/ha	6090	6510	6300
rel.tal	100	100	100
Sej Simba (SW)	106	113	110
SW Gustav, 2871	107	110	109
NFC Tipple 401-11 (PI)	109	107	108
Sebastian (SW)	108	105	107
Br 7571-H33 (PI)	106	108	107
Scandium (SSd)	105	106	106
Sej, Christina (SW)	106	106	106
Ni Henley (SSd)	104	108	106
Bolina (SSd)	105	104	105
Justina (SSd)	104	102	103
Sej, Isabella (SW)	102	104	103
LP 1036.05.00 (SW)	104	103	103
Astoria (PI)	100	103	102
NFC 401-05 (SW)	101	102	102
Orthegea (SSd)	101	102	102
Otira (SW)	100	103	102
Mauritia (SSd)	103	102	102
Ack 99314/71 (SSd)	101	103	102
Ni, Troon* (SW)	98	103	101
Annabell (SW)	103	99	101
Mon, Class (SSd)	100	99	100
Pasadena (SSd)	98	102	100
CM 2125 (SW)	98	100	99
SW 2546 Maaren	98	99	99
SW Makof	97	98	98
Immer (SW)	98	96	97
Hadm, Frieda (SW)	98	95	96
Sec Global (SW)	96	95	96
Br Isotta (PI)	99	94	96
Prestige* (PI)	95	95	95
Sej Power (SW)	94	91	92
Barke (PI)	92	92	92

*= Färre än 3 försök

ASTORIA (PI) är ett malkorn från Frankrike som visat hög avkastningsförmåga. Sorten har ett kort och något stråsvagt strå. Sorten mognar något senare än mätaren. Astoria har högre rymdvikt än sortblandningen, låg kärnvikt och låg proteinhalt.



Figur 1. Behandlingseffekt 2005 vårkorn.

Tabell 2. Korn. Avkastning årsvis 2003-2005, samt flerårsmedel 2001-2005

Sort/ årtal	C-omr.	D- området				E- området				F- området			
	2001- 2005	2003	2004	2005	2001- 2005	2003	2004	2005	2001- 2005	2003	2004	2005	2001- 2005
Sortbland.													
kg/ha	5090	6535	7270	6730	6700	5515	6180	5560	5300	6488	7410	6460	6350
Rel. tal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Annabell	101	102	99	103	101	103	94	99	102	104	101	100	101
Astoria	99	103	102	101	102	103	104	99	105	101	101	103	102
Barke	93	93	93	92	92	93	96	92	94	92	94	91	93
Bolina	100	100	98	106	102	99	99	103	103	99	102	104	103
Class					98			97	98			99	98
Gustav	103			114	112			111	113		102	106	105
Justina	103	108	96	105	103	107	102	105	106	110	102	101	104
Kinnan	95					95	97		100	99	94		96
Mauritia					98			101	97			102	101
Orthega	106	103	100	100	101	104	100	104	103	105	102	101	104
Otira	94	102	99	104	103	95	100	98	102	101	101	102	103
Pasadena	91	99	97	100	99	96	94	100	96	101	99	100	100
Scandium					103		102	111	108		103	106	104
Sebastian			105	107	106	105	99	102	103	106	100	107	105
Simba	96	105	100	113	107	94	100		100	98	101	106*	101
Tipple				107	104		103		109		98	107	105

* Gäller för ÖSF, ej prövad i Svea under 2005

ANNABELL (SSd) är ett högvastande malt/foderkorn från Tyskland med något medelsen mognad. Annabell angrips något mer av mjöldagg och sköldfläcksjuka än mätaren. Sorten har strållängd som mätaren och bra stråstyrka. Rymdvikten, proteinhalt och kärnvikt är som mätaren.

BARKE (PI) är ett malkorn från Tyskland. Sorten härstammar ur korsningen Libell och Alexis. Barke är medelsen och har lägre avkastning än mätaren. Barke har lägre stråstyrka och ett längre strå än mätaren. Sorten har hög kärnvikt samt högre rymdvikt och högre proteinhalt än mätaren.

BOLINA (SSd) är ett malkorn från Tyskland som visat god avkastningspotential. Bolina är medelsen med bra stråstyrka. Strået är kort och risken för stråbrytning mindre än för mätaren. Sorten angrips av mjöldagg. Rymdvikten och kärnvikten är hög medan proteinhalten är som för mätaren.

CLASS (SSd) är ett nytt malkorn från England. Sorten har avkastat något under mätaren. Sorten har god stråstyrka och med ett något kortare strå än mätaren. Rymdvikten och kärnvikten är hög medan proteinhalten är som för mätaren. Class andel malkorn är hög. Sorten mognar medelsent. Class är nematodresistent.

GUSTAV (SW) är ett nytt foderkorn som troligtvis kommer ut på marknaden 2007. Tanken är att Gustav ska ersätta Otira. Sorten har hög avkastningsförmåga. Strået är kort och styvt. Medelhög rymdvikt och tusenkornvikt. Sorten mognar som mätaren. Sorten är nematodresistent.

IMMER (SW) har i flerårsmedeltalet en avkastning något under mätaren. Strået är kortare och stråstyrkan något bättre än för mätaren. Proteinhalten är högre, Kärnvikten är lägre, medan rymdvikt är i nivå med mätaren.

Tabell 3. Bestånds och kvalitetsegenskaper. Medeltal för 2001-2005 från hela landet

Sort	Strå- styrka 0-100*	Strå- brytning 0-100**	Strå- längd cm	Mognad dagar	Rymd- vikt g/l	Tusen- kornvikt g	Protein % av ts	Bl.fläck- sjuka %	Sortering Diam > 2,5 mm %
Sortbl.	83	19	72	111	672	48,7	11,2	14	91
Annabell	84	17	71	111	668	46,1	11,1	13	91
Astoria	79	19	68	112	680	46,8	10,9	15	90
Barke	81	21	73	111	683	50,4	11,4	15	92
Bolina	85	13	68	112	684	49,6	11,2	13	93
Class	91	13	69	111	685	51,8	11,3	14	96
Gustav	89	12	61	111	674	48,4	11	13	88
Justina	81	17	74	112	673	51,2	11,2	13	94
Kinnan	73	31	73	109	664	50,8	11,4	13	
Mauritia	86	15	70	114	674	50,1	10,9	12	92
Orthega	83	11	74	112	685	51,1	11,3	11	
Otira	80	23	68	109	653	49,9	11,1	14	88
Pasadena	88	14	70	113	668	48,8	11,2	13	91
Scandium	81	23	67	112	667	47,5	10,5	10	87
Sebastian	89	12	64	113	677	49,0	10,8	16	94
Simba	82	18	62	110	669	51,0	11	15	
Tipple	88	12	66	113	665	51,7	10,5	11	94

* 100 = fullt upprätt bestånd vid skörd. 0 = helt nedliggande bestånd vid skörd.

** 100 = allt stråbrutet. 0 = ingen stråbrytning vid skörd.

JUSTINA (SSd) är ett nytt foderkorn på marknaden i år. Sorten har visat god avkastningsförmåga och har medelsen mognad. Sorten har ett något längre strå och som är något stråsvagare än mätaren. Rymdvikten och proteinhalten är som mätaren medan kärnvikten är högre.

OTIRA (SW) är ett tidigt foderkorn från Danmark med hög avkastningsförmåga. Otira är relativt kort och har något sämre stråstyrka än mätaren. Otira har hög kärnvikt men låg proteinhalt och rymdvikt. Sorten är nematodresistent.

MAKOF (SW) är ett malkorn som har speciella enzym/whiskymaltegenskaper. Sorten avkastar något under mätaren. Sorten har ett medellångt strå med god stråstyrka. Den har medelhög rymdvikt, medellåg kärnvikt och hög proteinhalt.

MAURITIA (SSd) är ett nytt malkorn från Tyskland. Sorten avkastar som mätaren. Strået är medellångt med god stråstyrka. Kärnvikten är högre, proteinhalten lägre, medan rymdvikt är i nivå med mätaren. Sorten har sen mognad.

ORTHEGA (SSd) är ett sent mognande tyskt foderkorn med hög avkastningsförmåga. Ortheegas avkastningsförmåga har visat sig stabil oberoende av odlingsbetingelser. Strået är ganska långt och stråstyrkan är som mätaren. Kärnvikten och rymdvikten är högre medan proteinhalten är som mätaren.

KINNAN (SW) är en tidig och stråsvag sort med hög andel stråbrytning. Kinnan har en hög tusenkornvikt och proteinhalt samt något lägre rymdvikt. Sorten har visat god avkastningsförmåga under mindre bra odlingsbetingelser

PASADENA (SSd) är ett sent mognande malkorn från Tyskland. Pasadena avkastar som mätaren. Sorten har ett kortare strå än

mätaren som är stråstyvt. Rymdvikt, kärnvikten och proteinhalt är som mätaren.

SCANDIUM (SSd) är ett malkorn från Danmark. Sorten har visat hög avkastningspotential. Scandium har ett något kortare och svagare strå än mätaren. Rymdvikten är något lägre än mätaren medan proteinhalten är betydligt lägre. Scandiums kärnvikt är lägre än mätarens och andelen malkorn är låg. Sorten mognar något senare än mätaren.

SEBASTIAN (SW) är ett malkorn från Danmark som har visat hög avkastningspotential. Sorten har ett mycket kort och styvt strå. Rymdvikten och kärnvikten är som mätaren medan proteinhalten är lägre. Sorten mognar relativt sent.

SIMBA (SW) är en medeltidigt foderkorn från Danmark. Simba avkastar något över mätaren. Sorten har ett kort strå som är något stråsvagt. Kärnvikten är högre än mätaren medan rymdvikt och proteinhalten är något lägre.

TIPPLE 401-11 (PI) är ett malkorn från England som har visat hög avkastningspotential. Sorten har ett kort och styvt strå. Rymdvikten är något lägre medan kärnvikten är betydligt högre än mätaren. Proteinhalten är betydligt lägre än mätaren. Sorten mognar relativt sent.

Nyare sorter

POWER (SW), MAAREN (SW), prövades för andra året i området.

Nya sorter

BR 7571-H33 (PL), SEJ CHRISTINA (SW), NI HENLEY (SSd), SEJ ISABELLA (SW), LP 1036,05,00 (SW), NFC 401-05 (SW), ACK 99314/71 (SSd), NI TROON (SW), CM 2125 (SW), HADM FRIEDA (SW), SEC GLOBAL (SW), BR Isotta (PI), prövades för första året i området.